U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Městského úřadu Vimperk,** se sídlem ve Vimperku, Steinbrenerova 6/2, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v Teplicích** a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Teplicích pod sp. zn. 10 C 91/2017, ve věci změny příjmení zletilé osvojenkyně, za účasti osvojitele **D. D. S.,** a osvojenkyně **L. N.,** obou zastoupených JUDr. Janou Fráňovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Jakubská 670/14, a dále účastníka řízení **P. N.,**

takto:

Návrh se odmítá.

Odůvodnění:

[1] Návrhem doručeným dne 7. 6. 2018 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb."), se Městský úřad Vimperk domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a Okresním soudem v Teplicích ve věci změny příjmení zletilé osvojenkyně, vedené u Okresního soudu v Teplicích pod sp. zn. 10 C 91/2017.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního a předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 27. 7. 2017, čj. 10 C 91/2017-40, bylo rozhodnuto, že zletilá L. N. se dnem právní moci tohoto rozhodnutí stává osvojenkou osvojitele D. D. S. (výrok I), osvojitel D. D. S. se zapíše v knize narození Městského úřadu ve Vimperku ve svazku XX, ročník X, na straně 40 pod číslem řadovým 138 jako otec zletilé osvojenkyně L. N. namísto jejího zde zapsaného otce J. M. (výrok II), osvojenkyně L. N. má ode dne právní moci tohoto rozhodnutí příjmení D. S. (výrok III), a dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV). Z odůvodnění dotčeného rozsudku se mimo jiné podává, že osvojenkyně souhlasila s osvojením a požádala o změnu příjmení tak, aby se jmenovala L. D. S.

Osvojitel souhlasil s tím, aby se stal matrikovým otcem osvojenkyně, byl zapsán jako její otec v rodném listě a aby osvojenkyně užívala příjmení D. S. Soud s odkazem na souhlas osvojitele žádostí osvojenkyně o možnost užívání příjmení osvojitele a vzhledem k naplnění zákonných podmínek rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku III uvedeného rozsudku.

[4] Za účelem zápisu do knihy narození zaslal Okresní soud v Teplicích Městskému úřadu Vimperk oznámení ze dne 20. 3. 2018 (čl. 48a) o tom, že jeho rozsudkem ze dne 27. 7. 2017, čj. 10 C 91/2017-40, který nabyl právní moci dne 22. 12. 2017, byla osvojena L. N., jejíž narození bylo zapsáno v knize narození daného matričního úřadu ve svazku XX, ročník X, strana/list 40, pořadové číslo 138. Osvojitelem zletilé je D. D. S., přičemž osvojenkyně má ode dne právní moci rozsudku příjmení d. S.

[5] Městský úřad Vimperk (dále jen „navrhovatel“) v přípise ze dne 18. 4. 2018 (čl. 50) sdělil Okresnímu soudu v Teplicích, že výrok III rozsudku, kde je uvedeno, že osvojenkyně ode dne právní moci rozsudku má příjmení D. S., je v rozporu s platnou právní úpravou. K přípisu též připojil informaci Ministerstva vnitra ČR č. 20/2017, kde je uvedeno, jak postupovat, pokud takové rozhodnutí soudu matrika obdrží. Zároveň navrhovatel požádal soud o změnu rozsudku tak, aby odpovídal platné právní úpravě.

[6] Navrhovatel následně v návrhu na rozhodnutí kompetenčního sporu uvedl, že podle § 851 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“), nemá osvojení zletilého vliv na jeho příjmení. Podle § 74 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“) pak o žádosti o povolení změny jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu. Podle názoru navrhovatele bylo nesprávně rozhodnuto ve věci změny příjmení osvojenkyně, když o změně příjmení rozhodl Okresní soud v Teplicích, neboť dle výše uvedeného ustanovení zákona o matrikách rozhoduje o změně příjmení matriční úřad příslušný podle trvalého pobytu žadatele. Navrhovatel proto zvláštnímu senátu navrhl, aby zrušil výrok III rozsudku Okresního soudu v Teplicích ze dne 27. 7. 2017, čj. 10 C 91/2017-40, a rozhodl, že příslušný k vydání rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Teplicích pod sp. zn. 10 C 91/2017 ve věci změny příjmení je matriční úřad Městského úřadu Lovosice.

[7] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[8] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[9] Z ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. plyne, že kompetenčním sporem je buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí

(pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (negativní kompetenční spor).

[10] Takto vymezené kompetenční spory projedná a rozhodne zvláštní senát (§ 2 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[11] Nezbytnou podmínkou pro to, aby byla dána pravomoc zvláštního senátu, je tedy existence kompetenčního sporu. Ten však podle názoru zvláštního senátu dosud nevznikl.

[12] Podle § 72 odst. 1 zákona o matrikách lze jméno, popřípadě jména, nebo příjmení, popřípadě více příjmení, která je fyzická osoba povinna užívat, změnit fyzické osobě pouze na základě její žádosti, případně žádosti jejích zákonných zástupců.

[13] Podle § 74 odst. 1 zákona o matrikách o žádosti o povolení změny jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu; u nezletilých dětí rozhoduje matriční úřad v místě trvalého pobytu dítěte. Podle odst. 3 téhož ustanovení jsou-li pro to závažné důvody, může matriční úřad postoupit žádost k vyřízení matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno nebo příjmení, které má být změněno, zapsáno.

[14] Podle dosavadních zjištění zvláštního senátu je nesporné, že o změně příjmení zletilé osvojenkyně již pravomocně rozhodl Okresní soud v Teplicích rozsudkem ze dne 27. 7. 2017, čj. 10 C 91/2017-40. Z ustanovení § 72 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 74 odst. 1 zákona o matrikách je přitom zřejmé, že zletilé fyzické osobě lze změnit příjmení pouze na základě její žádosti, přičemž o této žádosti rozhodne matriční úřad, v jehož správním obvodu má žadatel trvalý pobyt. Rozhodl-li tedy Okresní soud v Teplicích o změně příjmení osvojované zletilé fyzické osoby v režimu § 851 odst. 1 o. z. výrokem III svého rozsudku tak, že sám určil změnu příjmení osvojenkyně L. N., vykročil mimo svou pravomoc, neboť rozhodování o změně jména a příjmení fyzické osoby se děje ve správním řízení, zahajovaném na návrh.

[15] Toto zjištění nicméně pro závěr o existenci kompetenčního sporu nepostačuje. Aby mohlo jít o kladný kompetenční spor, muselo by být současně prokázáno, že správní orgán (zde matriční úřad) má nejen zákonem přiznanou pravomoc ve věci rozhodnout (což zvláštní senát považuje za nepochybné), ale v případě správního řízení o žádosti (viz § 44 správního řádu) by zde musela být taková žádost i skutečně podána. Podáním žádosti se totiž zahajuje správní řízení a správní orgán tak o něm musí v zákonem stanovených lhůtách rozhodnout. Má-li v takové situaci za to, že ve věci už bylo rozhodnuto soudem, mimo jeho pravomoc, nezbývá mu, než podat návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu.

[16] V nyní projednávané věci však z ničeho nevyplývá, že by u navrhovatele byla podána žádost o změnu příjmení zletilé L. N. (§ 74 odst. 1 zákona o matrikách); netvrdí to ostatně ani sám navrhovatel. Správní řízení ve smyslu ustanovení § 72 a násl. zákona o matrikách tedy dosud nebylo zahájeno a navrhovatel proto není povolán k tomu, aby jakkoliv ve věci příjmení jmenované rozhodoval. To znamená, že navrhovatel není v

situaci, kdy by musel vyvolat řízení před zvláštním senátem, ve kterém by bylo odklizeno rozhodnutí soudu, který si (v rozporu s právem) atrahoval stejnou rozhodovací pravomoc. Současně zákon o matrikách nepředpokládá, že by řízení o změně jména a příjmení mohlo být zahajováno ex officio.

[17] Nejsou-li splněny procesní podmínky pro to, aby navrhovatel rozhodoval o stejném předmětu řízení, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto soudem, neexistuje zde (dosud) kladný kompetenční spor. Toliko pro úplnost lze poznamenat, že jak zvláštní senát ověřil, podle údajů z centrální evidence obyvatel se trvalé bydliště L. N. nachází ve správním obvodu matričního úřadu Městského úřadu Lovosice. Za stávajícího stavu věci by tedy místně příslušným orgánem k případnému vedení řízení o změně příjmení jmenované nebyl navrhovatel, ale posledně zmiňovaný matriční orgán. Z kontextu věci lze ovšem důvodně usuzovat, že Okresní soud v Teplicích zaslal navrhovateli rozsudek pouze za účelem provedení zápisu (záznamu) do jím vedené knihy narození. Tento zápis se neprovádí formou rozhodnutí ve správním řízení, jde o „jiný úkon" realizovaný podle části čtvrté správního řádu. Má-li tak navrhovatel za to, že nemůže na základě předloženého rozsudku Okresního soudu v Teplicích provést předpokládaný matriční zápis (záznam), nelze tuto situaci řešit cestou vyvolání řízení podle zákona č. 131/2002 Sb., neboť ten je aplikovatelný pouze na případy, kdy si strany kompetenčního sporu osobují pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci (§ 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.).

[18] Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto zvláštnímu senátu nezbylo, než pro nesplnění podmínek řízení o kompetenčním sporu návrh Městského úřadu Vimperk odmítnout, a to za přiměřeného použití § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 4 zákona o některých kompetenčních sporech.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. prosince 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu